

December 2013

De bron van het verlangen

Ik wil je graag uitnodigen om met mij op zoek te gaan naar de bron van ons verlangen. Zo op het eerste gezicht zijn verlangens maar lastige dingen, waar je er maar beter niet teveel van kunt hebben. Ze zijn haast altijd verbonden met een behoefte, een gevoel van gemis in het hier en nu. Hoe groter het verlangen, hoe groter de pijn en de zorg, zou je zeggen. En hoe minder je verlangt, hoe groter je tevredenheid met wat je hebt. Bovendien zijn verlangens ook nog eens op een verraderlijke manier veranderlijk. Als een verlangen vervuld is, komt er wel weer een ander voor in de plaats en wat we vandaag als hoogste ideaal zien, kan morgen verbleekt zijn en vervangen door een ander verlangen dat de aandacht opeist.

Stel je eens voor dat al je wensen ineens vervuld zouden zijn: ben je dan gelukkig, is er dan niets meer dat te wensen overblijft? De Griekse koning Midas mocht een wens doen en hij wenste dat alles wat hij aanraakte in goud veranderde. Dat gebeurde ook, aanvankelijk tot zijn grote tevredenheid, maar zijn schrik was groot toen ook zijn voedsel in goud veranderde en even later zijn dochter toen hij haar liefdevol wilde omarmen. Kennelijk houden we onszelf makkelijk voor de gek met onze wensen en verlangens.

Toch vermoed ik dat de diepste bron van ons verlangen niet een behoefte of een gebrek is, maar een levende, scheppende kracht die vanuit onze ziel inwerkt op de toekomst. Dit zal een tastende poging worden om een mysterie te ontrafelen, want wat weten we van de bron van ons verlangen? Verlangens rijzen op vanuit een onbekende diepte. Ze maken zich graag kenbaar aan het bewustzijn door middel van beelden, zoals in dromen, visualisaties en fantasieën. Daarom wil ik het spoor volgen via beelden en symbolen. Ik nodig je uit om mee op reis te gaan, op zoek naar de graal.

De drang tot zelf-manifestatie

Laten we beginnen met de meest fundamentele fysieke behoeften en verlangens: de wil om te bestaan, te groeien, te overleven, je stempel te drukken op je omgeving. Nemen we als voorbeeld een boom: een boom verlangt naar water en licht. Met zijn wortels reikt hij naar voedsel in de diepte en met zijn takken reikt hij omhoog naar het licht. Nu kun je zeggen dat een boom een gulzig ding is: hij pakt wat hij pakken kan. Een leven lang heeft hij honger en hij wil steeds méér. Maar je kunt het ook andersom bekijken: de boom is een levend wezen, geboren om te groeien en zich te ontwikkelen tot wat hij kan zijn. Als levend wezen vormt en bepaalt hij al doende mede zijn omgeving. De willekeurige plek waar het zaad ooit gevallen is, is uiteindelijk duidelijk herkenbaar als 'de plek van de boom'. De boom neemt van zijn omgeving, maar biedt op zijn beurt van alles waar andere wezens weer van kunnen leven.

Een boom wordt geboren met een ingebouwd ontwikkelingsprogramma. Dat zit al besloten in het zaad. Dit ontwikkelingsprogramma is zijn kompas in het leven. Op elk moment weet hij wat er nodig is voor zijn verdere groei en hij stemt zijn activiteiten daar op af. Nu denk ik dat het verlangen van de boom en ook dat van ons, een expressie is van het ingebouwde ontwikkelingsprogramma. We zijn geboren met een plan. En vanuit dat plan ontstaan verlangens. Die werken als kompas, want ze helpen ons om te vinden wat we nodig hebben om te kunnen groeien. Zo bezien is het verlangen een actieve energie, die op zelfverwerkelijking is gericht. Het is een energie die uitreikt, die op zoek is naar de meest geschikte plek of situatie of partner. Natuurlijk, de beweging komt vanuit een behoefte, maar het is ook een energie die geeft, die contact wil maken, die zoekt naar samenwerking en eenwording.

De graal

Een graal, een bokaal, is eigenlijk een houder. Er kan iets in. De essentie van de bokaal is de lege ruimte binnenin. Dat staat symbool voor de onschuldige zuiverheid van hart, een onbevangen openheid, een onvoorwaardelijke bereidheid om iets op te nemen. Uiteraard staat de leegte ook voor een gebrek, een behoefte, een besef iets wezenlijks te missen. Het is de bescheiden levenshouding, die zegt: *'ik kan het beste niet kiezen, het beste kiest mij'*. Op het Aas van Bokalen zien we een beker die overstroomt. Dat is de gevende kant van het verlangen: het delen van bezieling en inspiratie, het doorgeven van levenskracht. Wie de wonderbaarlijke spijziging van de graal ontvangt, wordt zelf een bron van inspiratie voor anderen.

Volgens de legenden zou Jozef van Arimathea het bloed van de stervende Christus in een bokaal hebben opgevangen en meegenomen naar Brittannië. Als we nu ook even kijken naar het Aas van Bokalen, zien we dat een duif een heilige hostie laat vallen in de bokaal. En de Koningin van Bokalen heeft een monstrans in haar handen, waarin de heilige hostie wordt bewaard. Het verwijst allemaal naar het ritueel van het Heilig Avondmaal, waarin Jezus het brood breekt en zegt *'dit is mijn lichaam'* en vervolgens de beker rond laat gaan met de woorden *'dit is mijn bloed'*. De graal is dus bij uitstek het symbool van een voedende, transformerende kracht, die nieuw leven geeft.

De graal verscheen aan de ridders van de Ronde Tafel op Pinksterdag. Koning Arthur was op het hoogtepunt van zijn roem. Er was orde en vrede in zijn rijk en de ridders waren in ontspannen sfeer bijeen. Allemaal zagen ze de graal verschijnen in een soort collectief visioen en ieder werd op zijn eigen wijze geïnspireerd om de graal te gaan zoeken.

Volgens Abraham Maslov is er een hiërarchie van behoeften. Eerst komen de fysieke behoeften, zoals voedsel, kleding en onderdak. Dan de sociale behoeften, zoals voortplanting, veiligheid, samenwerking, wet en orde, status en erkenning. In al die behoeften hebben koning Arthur en zijn ridders weten te voorzien. Dan verschijnt op Pinksterdag - het feest van de neerdaling van de Heilige Geest - de graal. De graal opent de zielen van de ridders voor een nog hogere orde van vervulling. Welk verlangen is in hen wakker gemaakt?

Er zijn vele verhalen over de wederwaardigheden van de graalridders. Opvallend is dat ze allemaal een eenzame weg gaan. De beproevingen die ze op hun weg tegenkomen bestaan niet zoals vroeger in hun leven uit makkelijk identificeerbare tegenstanders die je met geweld te lijf kunt gaan, maar komen voort uit hun eigen innerlijk. Want alleen wie zuiver van hart is, kan de graal aanschouwen. De meeste queestes mislukken dan ook.

Alleen Parcival vindt de graal, zij het toevallig. Parcival is in de wildernis en zonder vader opgegroeid, wat wil zeggen dat hij zijn reis als een onschuldige zot begint. Hij verdwaalt en betreedt 's nachts de graalburcht. Daar ziet hij de zieke graalkoning en de spijziging door de graal die de koning in leven houdt. Er wordt hem verteld dat het rijk van de graalkoning een woestijn is geworden, maar de betekenis van het verhaal dringt niet tot hem door.

De graalkoning is impotent en op sterven na dood. Alleen de graal houdt hem nog in leven. Dat zijn rijk een woestijn is geworden, heeft dezelfde oorzaak als zijn ziekte: de levenskracht is er uit, de bezieling is weg. Parcival zou met zijn jeugdige onschuld en puurheid de nodige vernieuwing kunnen brengen, maar hij begrijpt zijn taak en verantwoordelijkheid nog niet. Hij zal nog vele beproevingen moeten doorstaan en wijze lessen leren, voordat hij in staat is om de graal voor de tweede maal te vinden en te weten wat hij moet doen.

Het feit dat Parcival de graal 's nachts bij toeval tegenkomt, vertelt ons dat de eerste kennismaking met de graal in het onbewuste zielenleven plaatsvindt. Natuurlijk, Parcival was op zoek, maar hij wist niet waar hij het zoeken moest. Bij toeval loopt hij ertegenaan. Het geheim is niet om te weten waar je moet zoeken, maar is gelegen in de onbevungen onschuld die ons geschikt maakt om te *vinden*, te *ontvangen*. Het probleem is dan alleen dat Parcival nog niet de rijpheid heeft om zijn taak en verantwoordelijkheid te beseffen. Het is als een droom die vervliegt zodra je wakker wordt. Zo gaat het ook vaak met onze bezieling. Het begint vol passie, maar we weten niet hoe we het vuur brandend kunnen houden. Na de piekervaring volgt de ontzuivering. Passionele verliefdheden verdwijnen en maken plaats voor sleur. Goede voornemens stranden op de hardnekkige routines van alledag.

Elke graalridder gaat een eenzame weg, waarin hij zichzelf tegenkomt. De naam **Parcival** betekent: **'door het dal heen'**.

Verwachtingen en projecties

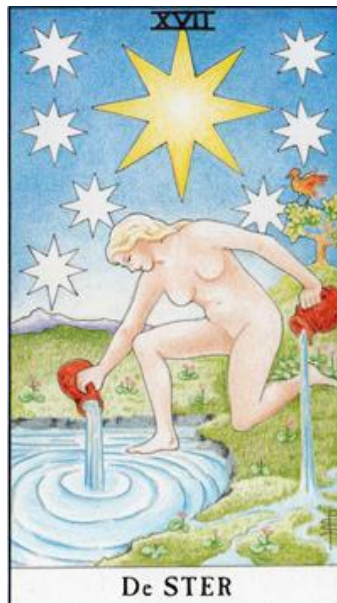
Volgens Boeddha is het verlangen de oorzaak van al ons lijden, omdat we ons hechten aan de objecten van ons verlangen. Hoe meer we ons hechten, hoe groter de angst. Angst om niet te kunnen krijgen wat we hebben willen en áls we het eenmaal hebben, is er de angst om het weer kwijt te raken. Daar ontstaan dan weer allerlei ijdele pogingen uit om de objecten van ons verlangen te controleren en te manipuleren. Verlangens worden vertaald in verwachtingen en verwachtingen worden eisen.

Op de kaart bokalen 7 zien we iemand die middenin de actie zit van het ver-beelden. De bokalen verschijnen in een wolk en de figuur is zwart. Dat zegt ons dat hij slaapt of droomt of fantaseert. Uit de zeven bokalen ontspringen allerlei begerenswaardige objecten en symbolen, die staan voor rijkdom, roem, macht, onkwetsbaarheid en dergelijke. De zeven symbolen zijn trouwens verbonden met de zeven klassieke planeten. Zo staat Venus voor de behoefte aan schoonheid (de juwelen), Jupiter voor de behoefte aan roem (de lauwerkrans), enzovoorts.

Je kunt wensen wat je wilt en er zijn vele mogelijkheden. De ver-beelding die de inhoud van de bokalen tevoorschijn roept, is druk doende met *projecteren*.

Een projectie is een beeld van iets, maar niet het ding zelf. Het is een afschaduwing. Zo zijn de objecten van ons verlangen eigenlijk projecties. En daar begint de ellende, want we houden een projectie voor datgene dat ons verlangen kan vervullen. Het iets geworden dat buiten onszelf ligt en ook nog eens in de toekomst. En wij blijven berooid achter in het hier en nu met een knagend gevoel van armoede, ontoereikendheid en angst.

En toch is de activiteit van de man op de kaart een scheppende bezigheid. Misschien lukt het hem om iets van zijn idealen te verwezenlijken. Dan blaast hij bij wijze van spreken zijn bezieling de wereld in. Ik schrijf dit in de week dat we Nelson Mandela herdenken. Hij heeft ons als weinig anderen geleerd om in onze dromen te blijven geloven. De grootste doorbraken in de geschiedenis hebben we te danken aan de dromen van moedige pioniers als hij die stug volhielden en waarmaakten waar ze in geloofden. Kennelijk zat er in hun dromen een scheppende kracht, die het in zich heeft om te inspireren en die in feite de toekomst mede vorm geeft.

Verlangen en pijn

Ons diepste verlangen is innig verbonden met onze diepste pijn en onze grootste kwetsbaarheid. Daarom blijven we er vaak maar liever bij weg en nemen genoeg met minder. Kahlil Gibran zegt over de liefde: *'maar zo gij in uw angst alleen haar vrede en haar genoeg zoeken zoudt, dan deed ge beter uw naaktheid te bedekken en van liefde's dorsvloer weg te gaan, de seizoenloze wereld in, waar gij zult lachen, maar niet uw volle lach, en wenen, maar niet al uw tranen'*.

De tarotkaart de Ster geeft een beeld, dat kan verduidelijken wat het betekent als je de graal vindt of gevonden hebt. De vrouw is naakt, dus onschuldig, zuiver, kwetsbaar. Het water dat ze uitgiet, bevrucht de aarde met nieuw leven. Ze kan onvoorwaardelijk alles van zichzelf geven, omdat ze gevoed wordt door een innerlijke bron, die niet opdroogt. Ze lijkt geen enkele angst te kennen om zich naakt te laten zien. Doordat ze haar kwetsbaarheid niet verhuult of ontkent, geeft ze vertrouwen en wekt ze vertrouwen en is ze beschermd.

De ster is omgeven door zeven kleinere lichten, die de zeven (klassieke) planeten vertegenwoordigen. De planeten staan voor de aardse werkelijkheid en de behoeften, verlangens en drijfveren die daarmee samenhangen. De ster is van een hogere, kosmische orde en staat in het centrum. Onze ware identiteit is niet van planetaire, maar van kosmische aard. Je zou kunnen zeggen dat de verlangens en drijfveren die voortkomen uit de planeetsferen, zelf ook weer projecties zijn van de ster.

De bron van het verlangen blijft een mysterie. Om er dichterbij te komen, moeten we eerst een hoop illusies doorprikken en verwijderen. In het proces worden we ontkleed tot we naakt zijn en niet meer anders kunnen zijn dan wie we zijn. Het is zeker een weg naar binnen, maar ook een weg naar buiten. Want de vervulling van ons diepste verlangen is geen egotrip. We kunnen het alleen samen doen. Onze verlangens, onze pijn, angst en kwetsbaarheid delen. Zoeken naar samenwerking, het beste geven wat we hebben. Zo kan de belofte van de graal worden ingelost en het 'rijk' tot nieuwe bloei komen vanuit een actieve, levende bezieling.

Op de drie van bokalen zien we de drie gratiën, helpsters van de godin van de liefde, Aphrodite. De figuur die we op de rug zien is de gever en van de anderen krijgt hij alles tweevoudig terug. Gedeelde vreugd is dubbele vreugd. Dat is het geheim: als je begint met te geven, breng je iets op gang waardoor je veelvoudig terugkrijgt. Hoe dat in zijn werk gaat, is alweer een mysterie op zichzelf. Ik kan het niet uitleggen. Het is ook nauwelijks iets om uit te leggen. Het is iets om te ervaren en te doen.